

ЛІТЕРАТУРА:

1. <https://minagro.gov.ua/ua/news/oficijno-u-20182019-mr-ukrayina-eksportuvala-rekordnu-killist-zerna-504-mln-tonnhttps://www.apk-inform.com/>
2. https://biz.censor.net.ua/resonance/3127480/komu_ukraina_prodaet_zerno
3. Закон України «Про Товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 06.02.2018 року
4. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 року

Ключові слова: торгівля, купівля продукції, договір, інвестиції, угода.

Keywords: trade, product purchase, contract, investment, agreement.

Швець Юрій Іванович,

*аспірант кафедри господарського права та процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЩОДО ПЕРЕВАЖНОГО ПРАВА АКЦІОНЕРА ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА НА ПРИДБАННЯ АКЦІЙ ДОДАТКОВОЇ ЕМІСІЇ

З метою покращення інвестиційного клімату в Україні за останні роки було ініційовано та проведено низку важливих законодавчих змін. Так, Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів» від 07.04.2015 року № 289-VIII (далі – Закон щодо захисту прав інвесторів) та Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних цінними паперів» від 16.11.2017 року № 2210-VIII було викладено в новій редакції Розділ IV «Емісія та обіг цінних паперів» Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 року № 3480-VI (далі – Закон про цінні папери), яким визначається порядок здійснення товариством додаткового випуску акцій, а також вдосконалено правове регулювання переважного права акціонерів на придбання акцій додаткової емісії. Законом щодо захисту прав інвесторів також виключено з Закону України «Про акціонерні товариства» (далі – Закон про акціонерні товариства) норму, що встановлювала вимоги до кількісного складу акціонерів приватних акціонерних товариств. Таким чином, акціонерні товариства з кількістю учасників більше понад 100 осіб отримали змогу змінити свій тип з публічних на приватні. В свою чергу, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (далі – Комісія) затверджено новий Порядок збільшення

(зменшення) статутного капіталу акціонерних товариств від 12.06.2018 року № 385 (далі – Порядок № 385). Порядок № 385 має на меті, в тому числі, детальне врегулювання процедури емісії акцій акціонерними товариствами. Однак, встановлений законодавством порядок збільшення статутного капіталу акціонерних товариств має неузгодженості, які інколи не виправдано ускладнюють для акціонерів деяких приватних акціонерних товариств реалізацію їх переважного права на придбання акцій додаткової емісії. Зокрема, встановлена частиною 7 статті 28 Закону про цінні папери вимога про приватне розміщення цінних паперів серед заздалегідь визначеного кола осіб, кількість некваліфікованих інвесторів серед яких не може дорівнювати або перевищувати 150 осіб, породила низку запитань щодо того, яким чином забезпечити розміщення акцій додаткової емісії серед акціонерів приватних акціонерних товариств з кількістю учасників 150 і більше осіб, які користуються переважним правом на їх придбання, оскільки згідно Порядку № 385 далеко не всі такі акціонери можуть бути визнані кваліфікованими інвесторами.

Як передбачено частинами 1, 2 статті 27 Закону про акціонерні товариства, переважним правом акціонерів, що володіють простими акціями, визнається право акціонера – власника простих акцій придбавати розміщені товариством прості акції пропорційно частці належних йому простих акцій у загальній кількості простих акцій. Переважне право обов'язково надається акціонеру – власнику простих акцій у процесі емісії товариством простих акцій (крім випадку прийняття загальними зборами рішення про невикористання такого права) у порядку, встановленому законодавством. Згідно з частиною 3 статті 27 Закону про акціонерні товариства акціонер, який має намір реалізувати своє переважне право, подає акціонерному товариству в установленний строк письмову заяву про придбання акцій та перераховує на відповідний рахунок кошти в сумі, яка дорівнює вартості цінних паперів, що ним придбаваються. Відповідно до підпункту 13 пункту 6 частини 2 розділу II Порядку № 385 розміщення акцій здійснюється у два етапи. На першому етапі розміщення акцій з акціонером укладається договір купівлі продажу акцій, щодо яких акціонером була надана заява про придбання та перераховані кошти, відповідно до умов емісії акцій. Тобто, на першому етапі розміщення акцій укладається договір купівлі-продажу акцій з акціонером, який прийняв рішення скористатися наданим йому законом переважним правом на придбання акцій додаткової емісії, щодо яких ним була подана заява та перераховані кошти, відповідно до умов емісії акцій.

Виходячи з наведеного, можна було б припустити, що кожен акціонер, який має за законом переважне право на придбання акцій додаткової емісії повинен бути визначений як учасник розміщення акцій в процесі емісії. Однак, такий висновок не корелюється з положенням частини 7 статті 28 Закону про цінні папери стосовно того, що приватне розміщення цінних паперів здійснюється серед заздалегідь визначеного кола осіб, кількість некваліфікованих інвесторів серед яких не може дорівнювати або перевищувати 150 осіб. Тому, необхідно з'ясувати, що має на увазі законодавець під терміном «розміщення акцій», та кого все ж таки він вважає «учасником розміщення».

Стаття 29 Закону про цінні папери вказує, що емісія здійснюється за визначеними етапами, а одним з етапів емісії є розміщення акцій (пункт 8 статті 29 зазначеного Закону). В свою чергу, як зазначалося вище, відповідно до Порядку № 385 під час розміщення акцій відбувається укладення договорів купівлі-продажу акцій, що здійснюється у два етапи. Перший етап – протягом встановленого в рішенні про емісію акцій строку з акціонером укладається договір купівлі-продажу акцій, щодо яких акціонером була надана заява про придбання та перераховані відповідні кошти, відповідно до умов емісії акцій. Другий етап – після завершення першого етапу здійснюється укладення договорів купівлі-продажу акцій, щодо яких не укладено договори на першому етапі, серед осіб, які відповідно до рішення про емісію акцій є учасниками розміщення. З урахуванням зазначеного, приходимо до висновку, що «розміщення акцій» є етапом емісії акцій, протягом якого укладаються договори купівлі-продажу акцій з особами, що є учасниками розміщення та виявили бажання придбати акції додаткової емісії. З положень Порядку № 385 випливає, що «учасниками розміщення акцій» є особи, які приймають участь в першому та/або другому етапах розміщення.

При цьому, передусь етапу розміщення акцій, етап реалізації акціонерами свого переважного права на придбання акцій додаткової емісії у порядку, встановленому Комісією (пункт 7 статті 29 Закону про цінні папери). Однак, згідно Порядку № 385 на етапі реалізації переважного права не передбачається укладення договорів купівлі-продажу акцій з акціонерами, які виявили бажання скористатися своїм переважним правом на їх придбання. Таким чином, укладання зазначених договорів здійснюється саме під час розміщення акцій. Враховуючи зазначене, акціонери, які прийняли рішення скористатися наданим їм законом переважним правом на придбання акцій додаткової емісії, подали заяви про придбання та перерахували кошти, відповідно до умов емісії,

є учасниками розміщення акцій та реалізують своє переважне право на укладення договорів купівлі-продажу акцій на першому етапі розміщення.

Підсумовуючи вищезазначене, варто зауважити, що розміщення акцій додаткової емісії (без здійснення публічної пропозиції) з визначенням учасниками розміщення не всіх акціонерів товариства, а лише окремих осіб, порушує переважне право таких акціонерів на придбання акцій додаткової емісії. В свою чергу, визначення учасниками розміщення всіх акціонерів, серед яких 150 і більше некваліфікованих інвесторів, матиме наслідком порушення вимог частини 7 статті 28 Закону про цінні папери, згідно якої приватне розміщення цінних паперів серед заздалегідь визначеного кола осіб, кількість некваліфікованих інвесторів серед яких не може дорівнювати або перевищувати 150 осіб. З урахуванням зазначеного пропонуємо два шляхи вирішення зазначеної проблеми шляхом внесення змін до законодавства: перший – частину 7 статті 28 Закону про цінні папери, а також пункт 3 частини 2 розділу II Порядку № 385 викласти в такій редакції: «Розміщення цінних паперів здійснюється серед заздалегідь визначеного кола осіб, кількість некваліфікованих інвесторів серед яких не може дорівнювати або перевищувати 150 осіб, крім випадків здійснення публічної пропозиції емітентом у процесі емісії, **а також реалізації акціонерами переважного права на придбання акцій додаткової емісії**», другий – пункти 11 – 13 Порядку № 385 викласти в наступній редакції: «12) укладення акціонерним товариством на підставі отриманих від акціонерів письмових заяв про придбання акцій та коштів у сумі вартості акцій, які вони придбавають, договорів купівлі-продажу відповідної кількості акцій; 13) розміщення акцій – після завершення етапу укладання договорів з акціонерами, що виявили намір скористатися переважним правом на придбання акцій додаткової емісії, здійснюється укладення договорів купівлі-продажу акцій, щодо яких не укладено договори, серед осіб, які відповідно до рішення про емісію акцій є учасниками розміщення.» Прийняття зазначених змін має сприяти підвищенню рівня захисту прав міноритарних акціонерів в процесі додаткової емісії акцій та подолати існуючу законодавчу колізію в порядку реалізації переважного права акціонерів на придбання акцій додаткової емісії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Порядок збільшення (зменшення) статутного капіталу акціонерних товариств, затверджений рішенням НКЦПФР від 12.06.2018 року № 385.

Ключові слова: акціонер, акції, переважне право, додаткова емісія, розміщення акцій, учасник розміщення.

Keywords: shareholder, share, priority, additional emission, placement of shares, participant of placement.

*Поліщук Світлана Сергіївна,
магістр права другого року навчання,
Запорізький національний університет*

ГАРМОНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО АДВОКАТСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ З ВІДПОВІДНИМИ ПРАВОВИМИ СТАНДАРТАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: НА ПРИКЛАДІ УЧАСТІ АДВОКАТА У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Майнові та особисті права людини, що реалізуються у цивільно-правових відносинах, історично одні з найважливіших юридико-екзистенційних суб'єктивних можливостей. Матеріальний вимір існування і розвитку людства заснований на визнанні і всебічному захисті права власності – публічної, приватної та інших форм. Його забезпечення у сучасному світі суть складних процесів адміністративного і судового характеру, як на національному, так й на міжнародному рівнях. Зокрема, в межах європейської цивілізації зазначене право згадується у ст. 1 Протоколу № 1 від 20.03.1952 до Конвенції про захист прав і основоположних свобод від 04.11.1950 р. (далі – ЄКПЛ) як таке, що означає для кожного (фізичної або юридичної осіб) мирне володіння своїм майном, а також виключення ситуацій позбавлення свого майна інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом або загальними принципами міжнародного права. Цивілізаційний розвиток України як частини Європи обов'язково передбачає імплементацію високих стандартів правового (організаційного, процесуального та ін.) забезпечення майнових та особистих прав людини, залучення до цього фахівців належної кваліфікації, серед яких одне з ключових місць посідають адвокати. Серед вітчизняних вчених питанням адвокатської діяльності приділено уваго у численних роботах Н. Артем'євої, Т. Коломоєць, І. Марочкина, А. Святоцького, О. Яновської та ін. Водночас порушені у контексті заявленої тематики цієї роботи питання залишились недостатньо повно розкритими, а тому актуальні для розробки.

За ч. 1 ст. 24 Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, сторони домовились надалі розвивати судове співробітництво у цивільних та кримінальних справах, повною мірою використовуючи відповідні міжнародні і двосторонні